

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Dimecres 4 d' Abril de 1900

Núm. 3 533

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, Itografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes	Ptas. 1
En provincias trimestre	3'50
Extranjero y Ultramar	7
Anuales, a preus convencionals.	

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més contribució de la província.

Escribanias, tinters, tintas, estisornas, cortaplumas, vades, llápis, plumas, reglas, xinxes, ostias, gommas, estutxos de dibuig, etc., etc.

S. Laguna

Papereria economica

MONTEROLS, 31

Una reama de paper barba ptas. 5'75
Kilog. de paper embolicar " 0'38
100 sobres comercials " 0'25
Kilogram de cartó " 0'27

Secció doctrinal

La familia del boig

Los que tenían encara confiansa en que l' Estat espanyol curaria de las sevas históricas dolencias, confiansa que no venia justificada per cap síntoma favorable ni per la inminencia de cap d' aquellas grans crisis que als pobles com als individuos anuncian un cambi fondo en las reacciones vitals, los bons-jans que viuen en lo millor dels mons possibles, en un mon de color de rosa, en lo mon de la eterna infantesa, s' han hagut de convence de que 'l malalt se 'n va, se 'n va sense remisió y, lo que es pitjor, se 'n va impenitent, ab tot y portar l' esperit tant ó més macat que 'l cos a qui está cridant la fossa.

No s' ha de preguntar de que s' mor lo malalt; re-passáu la seva vida accidentada y calavera; los seus vicis de sempre vos dirán de que mor ara.

No li proposáu pas al Estat espanyol salvarlo ab remeys regionalistas: no 'n vol sentir á parlar ni que 'ls donguém deixatats y á dosis homeopática. La seva insanitat es fonda, y allí hont més fortament arrelada la té, es hont sempre l' ha tinguda: al cervell. Eadebades treballém tots pera ferli entendre: li falta l' orgue de la comprensió y 's queda á las foscas.

Lo Catalánisme fa temps que 'l te per incapacitat, no sols pera administrar los bens materials dels pobles, cosa que á alguns ha tret fora de tino, sino pera 'ls bens més alts del esperit.

Malgastador per naturalesa, may ha contat los diners que per las sevas mans s' han fos, sense profit de cap mena, com may ha comptat las llágrimas que aquestos diners costavan als ciutadans honrats de qui se 'ls expremia. La seva política ha sigut la de la explotació del home per l'home, no la de la lluyta fecunda de la humanitat ab la naturalesa inanimada. Aixís lo veyéu que ni s' amohina pera descubrir ni pera facilitar lo descubrimient y explotació de las fonts de riquesa naturals, de desenterrar los minerals que en profusió jauhen sota 'ls nostres terrers, de portar la vida á las comarcas aizutas ab las obras hidráulicas convenientes, d' extendre y atavorir las tranzaccions comercials ab nous mercats y vias de navegació y ferro-viarias, de establir nous conreus, industrials noves, formas de treball humá desconegudas. Ben el revés d' aixó, ab las imposicions d' un fisch sense entranyas, explota al home, al que pensa y descubreix nova riquesa, al que súa crean una d' aquestas formas de treball, al que lluyta ab la naturalesa, li arr-bassa un secret de vida y á la societat la entrega pera que se 'n gaudeixi y se la assimili. L' estat famélich devora 'ls fruyts quan son totjust ponzella y esguerra una cullita, quals be-neficis ningú es capás de comptar á quant heurían arribat si la bojería no 'ls hagués malmés per sempre.

Y aixó ho fa ara, com ho ha fet en tots los temps de la historia. Be prou que ho saben á l' altra part del mon. Los Adelantados de Castella, 'ls Virreys, los alts dignataris de la milicia y 'ls representants de la soberanía espanyola, alts y baixos de las Indias de llevánt

y de ponent, vos haurían pogut ensenyar munts d' or y riquesas sens fi ni compte, portats á Espanya, més no haurían fet pas esment d' un sol camp conreuhat, d' una mina explotada, d' un camí obert á la civilisació, d' una empresa honrada; tals riquesas no eran pas fruyt del treball, ho eran de la rapinya. Allí, com aquí, la verdadera finca explotable del Estat era l' home, bestia de càrrega á qui se li xucla fins la derrera gota de sang y la última pesseta, y quan ja més no n'hi queda, encara s' mercadeja ab los seus ossos y ab la seva pell miserable.

¿Qué 'n fa d' aquestos munts d' or? ¿Los sacrificis inmensos que aquets munts representan en qué 'ls ha esmersat? No ho podréu pas saber, encara que escoltant als parres de la patria, de tant en tant la veritat llampagueji devant dels vostres ulls. Tot son atencions sagradas, paga de serveys imprescindibles, necessitat de mantenir nostre prestigi; mes tot se diu un nom, immoralitat. No 'n podém tantols parlar, perque aquí á Espanya tot se fica dintre de las instituciones; lo que no hi está al devant s' hi posa al derrera, tot se fa intangible, tot crida 'ls llamps del cel y 'ls cástichs y persecucions de la terra.

Sí, n' hi sobra de rahó á la gent que pensa y que te algun noble sentiment, al declarar aborrible la tutela y mereixedor d' execració 'l govern de que no sab administrar lo seu y preté imposarnos inj stament en lo nostre la seva fatal administració. Quan en una familia lo mal cap del pare aménassa fer un encant dels bens, la lley ampara als fills ab la declaració de prodigalitat del cap de la casa, y si las disbauxas tenen lo sello que en las del Estat s' hi veuen, si arriba á tenir lo carácter de mania de grandesas, que acaba per la parálisis general, aquesta mateixa lley aconsella y obliga á emplear la reclusió en un manicomi al que portaria la miseria y tota mena de desgracias á dintre de la familia. Lo natural dret de viure que es anterior y superior á tota lley escrita, llegítima que 'ls pobles subjectes á las vexacions del Estat espanyol, reclamin pera aquest la camisa de forsa y la subjecció á un régimen d' aislament dels negocis públics; ja fem prou, donchs, en scontentarnos ab la demanda de la llegítima que 'ns pertoca y dels interessos que 'ns hem sapigut guanyar ab lo treball y ab las nostras virtuts á fi de posarhi ordre y de governarlos ab seny. Que 'ls demés pobles espanyols no 'ns acompanyan y per respecte mal entesos, deixan que la bojería segueixi la seva obra... pitjor per ells si han hereditat una part petita ó grossa d' aquesta bojería ó si han arribat á acostumar-se ab la miseria y ab la desgracia, fins el punt de no cercar los remeys pera tréusselas de sobre.

Prou veuen que 'l mateix estat, en alguns moments tal vegada lúcits, regoneix la seva deficiencia cerebral pera la administració y arrenda tot lo arrendable; altrás voltes, portat per la seva fal lera de fer diners; ven per qualsevol preu y 's desfá de qualsevol manera te encara algun valor desde la carcassa rovellada d' un barco vell fins á unas islas que segurament no ha sapigut may cap á quina banda cauhen; prou ho veuen que en las mans arbola furiosament l' arma

terrible d' uns pressupostos ab la que farà nous desastres; fora de Catalunya, ningú se 'n esvera sériament, ningú se 'n preocupa ab l' esperit ferm y decidit de no volguerho soportar més y de dir prou d' una vegada.

Aquestos pobles s' esvalotaren ab las paraulas d' un ministre inglés, mes no las han desmentidas ab la fermesa de la seva conducta. No volen ser pobles decadents y fan com aquells vells que s' creuen amagar los anys ab cosméticos y corbatas vermellas, sense pensar que 'ls anys y las flaquezas se manifestan descaradament ab lo babeig y ab lo tremolor de las migradas pantorrillas. Per lo vist, hem de perdre tota esperansa de que 'l moviment que porta á la resurrecció del nostre poble, s' encomani als demés pobles espanyols. Los pobles de la península y de las islas, en la més sincera y sincera de las esperansas, ab la uniformitat illógica, injusta y desballestadora de tot ordre natural.

Més, no perque 'ls demés pobles no ho hagin vist ni se 'n sápigán convencer; no perque 's posin de banda y en contra nostra, escalabrianant encara més ab son clamoreig lo cervell del que fora un «gran» boig, si conservés alguna grandesa, no perque 'ns deixin sols, rotllantnos de frontera, tot dihent que nosaltres les hem aixecadas. Catalunya no ha pas d' acceptar lo suicidi que se li vol imposar. Refeta ab las esperansas que 'l nostre ideal li porta, seguirá la vía empresa ab fermesa y aprofitará la primera porta que 'l pervenir li ofereixi oberta, pera respirar á plé ayre y frohir lo goig íntim d' una vida exhuberant.

Y aquest goig, no 'ns lo donará pas solzament lo fet d' administrar los nostres cabals arrencats de las grapas de la «incapacitat», del mantenedor d' una burocracia corrompuda; lo plor més gran hem de trobar-lo, indubtablement, en lo degut desenrotll de las funcions socials que l' Estat desaten ó perverteix y que deurían portar al esperit dels pobles riquesas de més alt preu que las riquesas materials.

La ensenyansa, 'l foment de las Ciencias y las Arts, la administració de justicia, la beneficencia pública, la higiene, la pública moralitat, tot está en mans del Estat espanyol en la mateixa situació miserable y decadente; totes aquestas instituciones son máquines pera la explotació del home y no instruments de perfecció social, ab ellas se mira al lucre directe encara que esquit, l' import de las matriculas, los gastos del expedienteig, los feixos de paper sellat consumits, los destinos de que s' disposa pera accontentar als amichs, pera fer baratas de compromisos y pera tenir una arma ab que ferir al contrari, es á dir, un camp vast per ahont la gram oligárquica s' estén nfanosa, privant la creixensa de cap llevar saludable y que pugui servir d' aliment espiritual pera 'l poble, que tant y tant tancat n' está.

Y aquets bens que l' Estat, en lloch de produhir,

malmel, y aquesta misèria moral que 'ns infiltra, portentnos á un extrém vergonyós, á un extrém que no 'ns permet aixecar dignament lo cap devant dels pobles europeus, los quals nos miran d' un modo que fa mal de debó y arriba dins de l' ànima, á un extrém al que aludeix la diplomacia quan nos encasilla entre 'ls pobles de la darrera capa, dels pobles agonizants, dels pobles que son un destorb pera la civilització y han de desaparèixer, aixó ha despertat, de cert, l' esperit catalá, sino ha promogut las iras que sent lo Catalanisme y aixó avans que lo altre, li fa reclamar ab enterea 'l govern propi dintre de sa llar, lo dret de seguir lo moviment progressiu que empeny als pobles de l' altra banda del Pirineu, 'l dret de colocarnos per lo nostre esforç en lo grahó de la civilització, del que ns podém fer certament mereixedors y dignes.

Pera lograr aquest enlayrat objecte, 'l Catalanisme renega d' una tutela exercida per qui més n' hauria de menester, y predica per la nostra terra, la conveniencia de cercar lo seu enaltiment en lo treball exclusiu de nosaltres mateixos, ja que fora bojeria ben fonda y al propi temps ben llastimosa, que sentir que un boig declarat y de tot punt incredible segueixi ab l' encárrech de vetllar per cosas que están per demunt de las sevas migradas facultats y en las quals, s' hi arriba á posar la mà, 'n fa fènyia en malmétreho, en corrómpreho y en desorganisarho.

Ja que está incapacitat, empenyém al poble catalá á que s' acudeix a la lley natural, lo que li dona 'l dret incondicó de viure tota la vida possible, d' assolir l' ideal, dels pobles lliures y plenament civilisats.

G. ESTRANY.

La guerra del Transvaal

La sétima divisió del exèrcit inglés d' operacions y que mana 'l general Tucker, avansá desde Bloemfontein, sostinguda per dos brigadas de cavalleria y un regiment d' infanteria, ab objecte de desallotjar algunes montanyas, desde las quals los boers establerts al Sur de Brandford devian molestar excessivament á las avansadas inglesas sitiadas en aquelles immediacions. Lo general Roberts, que no dona cap detall respecte als incidents y duració del combat ab aquest motiu provocat, se reduheix á manifestar repetint sa frase de altres ocasions, que l' operació ha tingut complert éxit, que 'ls boers es' han retirats al Sur de Brandford y que las fuerzas británicas han matat y ferido y un centenar de classes é individuos de tropa entre morts y ferits.

Encara que á simple vista se comprén que no 's tracta d' una operació important, analisém l' éxit de Roberts pera limitarho á sas verdaderas proporcions, fent que 'l comú sentit faciliti aquells datos que d' intent omiteix lo despatx oficial del generalissim.

A uns deu kilómetros al Nord de Bloemfontein, havian establert sas avansadas los inglesos ab son centre á Gleu, lloch situat sobre la vía férrea. Pochs kilómetros més al Nord crusa la mateixa vía lo riu Modder, cual pont se recordará que destruhiren los boers al retirarse de Bloemfontein; las posiciones de las forzas republicanas que ten molestavan á las avansadas inglesas y sobre las quals s' ha dirigit l' operació del general Tucker devian estar, per lo tant, compresas entre Gleu y 'l riu Modder, donchs no 's concebeix que destruhit lo pont hagi passat mes enllá la sétima divisió, ni 'l general Roberts fa cap referencia al país de sas tropas per lo riu.

Per aquets precedents pot deduhirse també que 'ls boers ocupavan aquestas posiciones á la vora esquerra del riu ab caràcter purament provisional ó tranzitori, y en petit número de combatents sense artilleria ni cap impediment, ab l' exclusiu objecte sens dupte d' observar d' aprop las forzas inglesas y apercebirse de cualsevol moviment que aquestas intentessin; donchs d' haver sigut importants los núcleos y elements de combat dels republicans, ó de pretendre una empenyada resistencia, no haurian destruhit lo pont avans d' haver traslatat á l' altra platja son material de guerra.

Es, donchs, de suposar, que en los camps que han sigut objecte de l' operació comunicada per Roberts no hi hauria més que uns pochos centenars de boers constituint la servey avansat de la linia defensiva que s' extén al Nord del Modder, y que, un cop apercebuts del moviment d' avens del general Tucker, feren una petita resistencia, la suficient pera donar lloch á que la major part de sos defensors creuhessin lo riu y á disponer una més important defensa sobre 'ls passos d' aquest pera en cas de que 'ls inglesos pretenguessin continuar l' avens.

Aixis y tot, los inglesos avansaren sobre las montanyas baix lo foch de fuselleria dels boers, y las ocupa-

ren després que aquéts las abandonaren pera trasladerse á sas millors posiciones á retaguardia posant entre ells y 'ls inglesos, com obstacle difícil de salvar lo ja citat riu; operació es aquésta, per lo tant, que no excedeix de las proporcions d' una escaramussa d' avansadas; y no obstant, los inglesos han sofert pérdidas relativament considerables, sens que puguin oitar cap dels boers.

Comensa á cumplirse lo programa que fa pochos dias exposárem y que consistia en suposar que 'l primer combat que s' realisaría al Nord de Bloemfontein sería devant la linia del Modder, en abont se tindrian que detenir las forzas británicas. Així ha succehit; y encarque l' objecte de la operació iniciada per aquéts no passa del propósit d' extendre un poch més lo cercle d' acció del servey avansat y de tantejar las posiciones del enemich, se demostra ja per ella que 'ls boers están decidits á esterbar lo pas del Modder y que en aquest punt se'llliurarà un dels combats que han de precedir al desenrotll dels plans del general Roberts.

La situació actual, donchs, d' abdós Exèrcits contendents en l' Estat d' Orange está determinada per lo riu Modder; los boers ocupan ab sas líneas avansadas la vora dreta y defensen principalment los vados de Vorster y Kaightly així com lo destruhit pont sobre la vía férrea; los inglesos han establert las sevas sobre la vora esquerra; aquéts será tot l' efecte que obtinguin del éxit d' ans d' ahir que no ha produhit lo més petit quebranto ni contrarietat en los boers.

En quant á las operacions definitivas, quan s' iniciarán? Aixó es lo que no se sab encare; pero tot fa sospitar que se dilatarán per algún temps.

Viatjes per Andalusia (1)

INTIMITATS DEL VIATJE

A ls amichs de LO SOMATENT.

Al recorre 'l camp de Tarragona y entrar en la plana de Valencia vos vareig escriure, remarcant la frase tot está igual y avuy que he arribat á la meta de la excursió després d' atravessar las ricas hortas, valenciana y murciana, los erms camps de la manxa accidentats terrors y planurias d' Andalusia, avuy també, podria dir tot está igual, aplicada la frase en lo meu jo.

Normalment que a mida que he anat recorrent aquestas regions en cada una hi he deixat bossos de las i usions que per endavant havia concebut perque aixis com no es or tot lo que l' úu, rampo: h te aplicació en la realitat de s fets lo que 's diu d' aquets paisos.

S' exagera tant y tant que al arribar un aquí encara s' hi troba mes foraster de lo que 's podia imaginar.

Cel, terra y donas, lo triunvirat que per excelencia ha de reclamar nos mes la atenció, ja que disfruta de la mes tendre poesia, confessantho ab clara franquesa, ab prou fenyas m' han conmogut y si he de ser tan clar com me mereix la vostra confiansa, fins afegiré que no m' ha sigut del tot desconegut ni m' han fet anyorar al cel, terra y donas de la Corunya.

Que á Andalusia, á la que mes directament me refereixo, no s' hi passen los dias malament si 'l treball pot agermanarse en lo pensament de donar descans al cos y expansió al ànima, no hi ha cap dupte; y que mereix y es digne tant per los seus monuments, donas, cel y terra de una visita, no seré jo qui vos ho negaré.

Mes si veniu per veure carreras de toros, sombreiros d' ala ample en abundó, raquetillas, broncs y punyaladas, casi estich per aconsellarvos que se 'n aneu á Madrid ó á la mateixa Barcelona, com també pera ferse carrech de lo que es un caté de cant flamench.

Molt poca cosa d' aixó se veu per aquí y ni á Granada ni á Sevilla, ahont hi ha cafés flamenchs hi concorren altre cosa que colilleros, (rinxerayres) ni las artistas están de gramática parda á la altura de las francesas é italianas.

Se diverteix aquí 'l jovent y los que ja no son joves al seu istil y á la seva costúm, y 'l turista ó foraster no te altre remey si pensa divertir-se que comensa, per contreure amistats ab alguna persona del país y que aquesta sigui de las que alternan en las juergas ó tertulias familiars ahont se balla y 's canta en completa harmonia.

Aixó es lo que yo he vist en la terra dels fanfa-

(1) Rebut ab retrás perque aixis li plasqué al Administrador de Correus de Cadiz. Ni que fossin absoluts.

rons, mentiders y majos, y com no soch d' aquells que 's creuen que la virtut y la honrada, no mes son patrimoni d' uns pochos, y tinch á mes plaher enlayrar á aquestas que rebregan los vicis, heus aquí perque vos parlo en aquesta forma dels andalusos.

Fora d' aquestas intimitats soch com era catalá y no creyeu pas que 'l coneixement de aquestas terras que no mes me faltavan per haver visitat tot Espanya, hagi esmortuhit lo meu amor á la Patria nostra, á aquesta Catalunya tant mal jutjada pels qui no la coneixen; á aquest tros de terra que besat per las ayguas del Mediterrani y las del Ebre, es bresol del únich poble que ab las sevas idees de redempció y 'l seu caracter actiu y treballador, está cridat per lley de la mateixa naturalesa á salvar de la ruina y mort tots los compartiments, (regions) de la nau del Estat espanyol que s' enfonza en lo xoll del Manzanares.

No sería prou d' intimitat aquest articlet, si no vos dignés que per extranya fatalitat, apesar de las moltas horas que he anat en tren y en cotxe y de las llargas distancias que he recorregut, may en lo wagó ó en lo cotxe, he tingut la sort de que m' acompanyés una cara aixerida, y aixó, cregueho, me tenia preocupat y fins pera mi era auguri de tempestas.

Afortunadament los presentiments no s' han realisat; y hó, encare que no de molt bon humor, me passejo per mitj de la *Tasita de plata* y pel centre del *Billar* de Cadiz, sempre á l' aguayt per si passa un cos de palmera que escampi lo que 's produheix en la Illa de San Fernando: SAL; al objecte de posarne algún terrós en aquestas fredolencas ratllas y en las que en lo successiu puga escriure pera LO SOMATENT.

FRANCESC COLOM Y ESCODA.

Cádiz 22 Mars 1900.

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas

del dia 2 d' Abril de 1900

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular.
9 m.	755	82		3.9	Ras	
3 t.	755	85				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 27	4	10	O.	Cumul	0.4
3 t.	Sombra 19		17	O.		0.7

Hem rebut sagells de la «Unió Catalanista» de la darrera emissió.

Tots quants companys de causa desitgin adquirirne poden ferho en nostra Redaccó.

Si aquesta nit se reuneix suficient número de senyors regidors nostre Excm. Ajuntament celebrarà la sessió de primera convocatoria corresponent á la present setmana.

Diámengue arribá á Tarragona, de retorn de Madrid, lo senyor Governador civil d' aquesta provincia D. Manuel Luengo y Prieto.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas especies puja la cantitat de pessetas 1139.73.

Lo diámengue de Pascua, á las deu del matí, se celebrarà un meeting de propaganda al Vendrell, prenenthi part significats oradors de las nostras idees. Per noticias que tenim, sabém que caracteris ts catalanistas d' aquella important població y sa comarca están portant á cap los treballs necessaris y preliminars pera la realisació d' aquell acte, lo qual promet véures sumament concorregut.

Gracias á un descubrimient del electricista Meriteus, podrá evitarse fácilmente la fermentació del ví, ab la simple aplicació de las corrents eléctricas alternativas d' alta frecuencia y poca intensitat. Pera sos experiments disposá M. Meriteus un aparato d' esterilización continua, consistent en un tubo de vidre de poch diámètre, per lo qual feu passar lo ví que s' havia de sometre al tractament; dintre d' aquest tubo existian duas series de discos de plata aislats y en comunicació cada una ab los terminals d' un dinamo de corrents alternas. La velocitat de salidat del líquit se gradua per medi d' una clau, y per consegüent, se pot, á voluntat, variar lo temps que 'l líquit estigui

sotmés à la soció de la corrent. Segons afirma M. Meriteus, moren en l'espai d'una quantitat segons tots los fermentos sotmesos à aquest tractament.

Lo «meeting» de propaganda catalanista que, com tenim anunciat, ha de celebrarse en lo teatre Principal de Tarragona lo diumenge pròxim, comensarà à las tres de la tarde.

Lo teatre estarà adornat ab profusió d'esouts, banderes y altres atributs.

Pendrán part en la festa, probablement, lo genial poeta català D. Angel Guimera, lo notable juriscònsult senyor Permanyer, lo President de la «Unió» senyor Folguera y Durán, lo vocal D. Joseph M.ª Roca, los coneguts regionalistas senyors Campmany y Mallofré y altres.

Los catalanistas d'aquesta capital han designat pera que 'ls representin en lo «meeting» als senyors D. Agustí M.ª Gibert, D. Ignasi Batlle y D. Pere Lloret.

A jutjar per las noticias que 's tenen de varias poblacions y l'entusiasme que entre l'element regionalista regna, dit acte promet revestir gran importancia.

Lo governador de Lleida, que s'ha fet célebre per la seva campanya en contra de tot lo seriament català, ha publicat una circular dirigida als mestres de las escuelas públicas de la provincia, censurant que emplein pera res la llengua catalana dintre del estudi, y anunciand la formació d'expedient governatiu al mestre que falti à lo previngut en aquella circular.

La Comissió provincial ha senyalat pera la celebració de ses sessions ordinarias durant lo corrent mes d'Abril los dias 10, 20 y 30, à las onze del matí.

Segons afirma la Companyia Arrendataria de mistos, en aquets dos últims anys ha venut unas 6.400 grosses diarias de totas classes, estant representadas las de 5 céntims per lo 96 per 100 y las de 10 céntims per lo 34 per 100.

Devent la artillería de Barcelona formar part de la guarnició de Canarias, que 's proposa lo Govern aumentar, se tem la supressió del destacament de la veïna ciutat.

Hem sentit dir à persona recent arribada de Madrid, que à pesar de la recent pujada dels preus del tabach, lo Consell d'Administració de la Companyia Tabacalera, en vista de que als fumadores devia lo que sas accions se cotisessin à 417, tenia en projecte la rebaixa de totas las labors posadas à la venda, confeccionadas ab lo mejor esmero, ja que pera això tractava de emplear la mecànica en sos tallers, ab grandiosas ventajjas en pró dels consumidors.

Tant de bó fos veritat tanta bellesa.

Comunica al Govern civil l'Alcalde de Mora la Nova que en la nit del diumenge fogí, al ser conduhit al Jutjat municipal, un subjecte expendedor de moneda falsa que digré anomenarse Carlos Tejada Rabasa, natural de Sans y veí d'aquesta ciutat.

Pera formar la Junta directiva de la «Associació Regionalista de Tarragona y sa comarca» han sigut elegits: president, D. Agustí M.ª Gibert; tesorero, don Ferrán Asamà; secretaris, D. Pere Lloret y D. Jordi Salvat.

En l'Ajuntament de Masó se troben vacants los càrrechs de metje cirurgiá, farmacéutich, recaudador y depositari de fondos municipals.

Triomf científich

Diariamant donan excelents resultats en tots los països los medicaments COSTANZI que curan qualsevol malaltia. Pera més detalls llegíxis en la quarta página **Miraculosos confits ó Injecció anti-venéreos y Roob anti sífilítich COSTANZI.**

Secció oficial

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Pera cumpliment de lo prescrit en l'art. 104 de la Lley del Timbre de 25 del actual he acordat prevenir a quants elevan instancias para la practica d'obras de edificació, millora, reforma ó reparació de tota classe de predis urbanas fassin constar en las solicitudes ó en los planos que à las mateixas acompayin, la superficie horizontal de edificació aixís com la de la fatxada en casas de renovació d'aquesta à fi de poguer aplicar degudament las mentades tarifas.

Lo que s'anuncia pera general coneixament. Reus 3 Abril 1900.—L'Alcalde, Pau Font de Rubinat.

Registre civil

del dia 3 d'Abril de 1900

Naiements

Joseph M.ª Vilanova Nolla, de Francisco y Rosa. —Antonia Fusté Pamies, de Joseph y Antonia.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Joseph Amar Escoda, 64 anys, Castelar, 77. —Isidro Gay Calbó, 75 anys, Mar, 14.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Prudenci.

Sant de demà.—Santa Emilia.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 1

De Barcelona en Toras v. Carmen de 923 ts., ab tranzil consignat als senyors Fills de B. Lopez.

Despatxadas

Pera Bilbao y esc. v. Carmen, ab efectes.

Entradas del dia 2

De Blanes en 2 dias liant María Encarnación de 26 ts., ab obra de fanch y altres efectes.

Despatxadas

Cap.

Blosi de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació à Barcelona à las 4 de la tarde del día de ahir.

Interior	73.82	Cubas del 86	86.06
Orenses	27.80	Cubas del 90	72.12
Colonial	121.75	Aduanas	102.
Norts	65.30	Ob. 5 0/0 Almansa	98.25
Alicants	90.90	Id. 3 0/0 Fransa	52.12
Filipinas	92.		

PARIS

Exterior	74.05	Madrid	
----------	-------	--------	--

GIROS

París	30.60	Londres	32.90
-------	-------	---------	-------

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comerç de la plassen de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32.52	32.55
» 8 dias vista			
» vista			32.95
París 90 dias fetxa			
París vista	30.40	30.70	
Marsella vista			
Perpinyá »			
VALORS LOCALES	DINER	PAPER	OPER.

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.		650
Industrial Farinera	650	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		675
Manufacturera de Algodón		165
C.ª Reusense de Tranvías	25	
C.ª Reusense de Tranvías privilegiadas al 5 0/0	250	

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació à Barcelona à las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	73.77	Aduanas	
Exterior		Norts	65.25
Colonials	121.50	Alicants	90.90
Cubas 1896	86.	Orenses	27.70
Cubas 1890	72.	Obs. 6 0/0 Fransa	94.37
Filipinas	92.	Id. 6 0/0 »	52.12
Exterior París	73.97	Id. 3 0/0 »	
	GIROS		
París	30.60	Londres	32.90

PASTILLAS de FONT

Cloro-Boro-Sodicas à la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerías.

Anuncis particulars

LLISSONS

Las donará de primera ensenyansa, repàs de segona, é idiomas más accessibles é indispensables tant de día com de nit y á preus convencionals, un entés professor.—Los pares y joves que desitgin majors informes acudeixin à aquesta impremta.

CAFÉ CENTRAL

Tots los dias de nou del matí à una de la tarde, se vendrán per junt a per separat tots los efectes pertenents al mateix.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha meregut la primera edició d'aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma català, tota vegada que 's vegé agotada en un breu espai de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir à sa reimpressió al castellà, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.ª major de 140 páginas y 's ven al preu de 6 rals l'exemplar en aquesta impremta.

A 7 pessetas miller

se venen en lo mas de BELLVENY estacas garantidas de

RUPÉSTRIS LOT REUS.—PELEGRÍ BALLESTER.—REUS.

Telégramas

Madrid 3.

Lo govern ha rebut un parte oficial de l'Argentina, dihent que 'ls marins d'aquella República han obsequiat al consul espanyol ab un banquet.

Los brindis varen ser entusiastas, demostrant en tots mo't afecte y agrahiment pera Espanya.

—Se creu que la vaga de's treballadors de las pedreras, arribará aviat à una solució.

Avuy celebraran una altra conferencia, pera veure si pot conseguirse, la Comissió dels obrers y l'representant de s'amos.

—Lo senyor Silvela ha portat à la firma de la Reyna lo decret de suspensió de las sessions de las Corts, y un altre promulgant la lley del Cens.

Lo senyor Villaverde n'hi ha portat varis, entre ells un que las tarifas de consums no s'apliquin al nou cens.

—En virtud d'ordres superiors y pera rebre instruccions, ha entrat à Cádiz lo canoner «Ponce de León».

Lo canoner «Temerario» ha fondejat à Biibao.

París 3.

S'han rebut nous de'lls del combat y presa del convoy que va tenir lloch prop de Tabanchu.

L'atach insperat dels boers sobre la columna del coronel Broadwood, va produhr en'rels inglesos una confusió espantosa, que aumentá quan una part de las forsas boers desde un turó que dominava 'l pas engegá espés foch de fuselleria contra 'ls inglesos.

Aque's deixaren en sa fugida lo sol plé de cadavres d' homes y cavalls y gran número de municions de guerra.

—Londres.—Lo terreno ahont los boers apressionen lo convoy inglés, presenta una vista horrible, vegentse per tot arreu sembrat de cadavres.

Es impossible concebir una emboscada més ingeniosa.

Los boers sols vingueren 5 morts y 9 ferits.

—Es tant lo cambi que s'ha operat en la opinió pública de Londres, que tothom preveu ja que aquesta guerra s'allargará molt, tement que 'l govern no podrà disoldre 'l Parlament ni convocar las eleccions del estiu que ve.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH COSTANZI

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 435.
Ba. cc. oná

No pocs envejoses sofreixen grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totes nacions los Re-meys Costanzi, que han curat milt de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos malis crónichs de més de 20 anys. Els medicaments son d'efecte tan marvellós pera 'ls estre-nyiments ur-trals, que en 2° ó 3° dias están totalment curats, evi-tant aden és las peri lesas candelillas en dos ó tres dias sera ra-dicalment curada la purgació recent y en cinch o sis dias la crónica y gota militar. Inmilloable pera las úlceras y fluis blanch de las donas arenillas y catarros de la ve-jiga, escozores uretrales, calculs, retencions d'orina y demás infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encarque sia he editaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, perque es l'úlich que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fàcils de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incrédols se 'ls bi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.— Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totes las Far-macias a Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Droguería de D. Francisco Freixa Passa de Prim, 1.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Abril de 1900

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápidos vapors francesos

lo dia 11 de Abril lo vapor «Espanne»
lo dia 21 de » lo »

LÍNEA PERA 'L BRÁSIL Y RIO DE LA PLATA

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.^a, Plassa de Palacio.—Barcelona.

ALTAS Y BAIIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aque-sta Imprempta.

Publicacions regionalistas que 's raben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Orotó», setmanari de Catalunya, de Cíot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés, setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés» setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellin-se», setmanari de Catalunya del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Cornuña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskezale», setmanaris de Bilbao (Bisca-ya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
4'49 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3. ^a classe	7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	7'01 m.
8'44 m.	tren mercancias cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	12'31 t.
11'02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancias ab cotxes de 3. ^a classe	8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA		ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancias ab cotxes de 3. ^a classe	9'49 m.
4'26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancias ab cotxes de 3. ^a classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA		ARRIBADA
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8'22 m. Línea Vilanova
4'43 m.	» » » » » » » » » » » » » » » »	9'44 m. » Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....	9'24 m.
4'01 t.	tren de mercancias ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	7'34 n.
4'59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe.....	5'08 t.
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2).	10'43 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA		ARRIBADA
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	10'47 m. Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	1'04 t.
11'15 m.	tren mercancias ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	6'35 t.
4'55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	5'31 t.
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trasbort á Sant Vicens.
- (2) Idem á Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem á Sant Vicens y Roda.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens que regirá desde 'l 2 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranota d' vapor.—Sortides de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'50 t.

Reus 26 de Septiembre 1899.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

los CAMELOS PECTORALS del

METJE SALAS

A 150 pessetas caixa

A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.